

Mark Mobach

1966

Doelstelling

Vanuit mijn persoonlijke motivatie, ervaring en expertise een effectieve bijdrage leveren aan de beste gebouwen voor mensen en organisaties. De wisselwerking tussen de menselijke activiteit en de ruimte waarin deze plaatsvindt wil ik optimaliseren. Hierdoor functioneren en presteren mens en organisatie op zijn best. Dat doe ik met een grote bevoegenheid voor toepassingsgericht multidisciplinair onderzoek, inspirerend onderwijs en altijd in verbinding met de eindgebruikers. Het creëren van échte en blijvende impact op de samenleving, dat is mijn ultieme doel!

Functies

Leading Lector Kenniscentrum NoorderRuimte	Hanzehogeschool Groningen	2013 - heden
Lector Ruimtelijke Omgeving en de Gebruiker	De Haagse Hogeschool	2013 - heden
Lector Facility Management	Hanzehogeschool Groningen	2012 - heden
Universitair hoofddocent	Wageningen Universiteit	2011 - 2015
Universitair docent	Rijksuniversiteit Groningen	1998 - 2012
Promovendus	Rijksuniversiteit Groningen	1994 - 1998
Organisatieadviseur	Universitair Medisch Centrum Groningen	1993 - 1994
Dienstplichtig pelotonscommandant	Landmacht	1986 - 1988

Opleidingen

Doctoraat (cum laude)	Bedrijfskunde, Rijksuniversiteit Groningen	1999
Doctoraal	Bedrijfskunde, Rijksuniversiteit Groningen	1993

Selectie van nevenfuncties

- Lid scientific committee, European Facility Management Conference, 2013-heden
- Voorzitter Europese werkgroep Facility Management Innovation, EuroFM, 2013-2015
- Oprichter en voorzitter Facility Management Research Network Netherlands, facility management promovendi-netwerk hogescholen, 2012-heden
- Lid promotiecommissies DTU Copenhagen, Liverpool John Moores University, Radboud Universiteit, Rijksuniversiteit Groningen, TU Delft, Wageningen Universiteit, 2013-heden
- Lid/voorzitter diverse commissies (benoemingsadvies, accreditatie, visitatie, onderwijs en advies), De Haagse Hogeschool, Hanzehogeschool Groningen, NHTV, Rijksuniversiteit Groningen, Wageningen Universiteit, Zuyd, 1999-heden

Publicaties, dissertaties, keynotes en middelen

Ruim 86 peer-reviewed papers, 6 boek(del)en en 53 zeer diverse pers-relateerde publicaties. Copromotor van 10 promovendi, medebegeleider van 2 promovendi. Ruim 42 keynotes. Verwerving externe middelen ruim 2,1M€.

Lector en leading lector

Als lector ben ik inhoudelijk aanspreekpunt voor 23 lectoraatsleden en richtinggevend denker en auteur op mijn vakgebied. Ik wil onderzoekers inspireren en hen stimuleren om met multidisciplinair onderzoek te beginnen en door te gaan als het tegenzit. Ben bedenker en grondlegger van betaalde innovatieve praktijkprojecten. Spreek regelmatig in het openbaar over mijn vak, voor groepen van verschillende omvang en in verschillende landen. Mijn onderzoek is toepassingsgericht en staat altijd in verbinding met het onderwijs en de praktijk.

Als leading lector maak ik onderdeel uit van het dagelijks bestuur van het kenniscentrum NoorderRuimte van de Hanzehogeschool. Mijn primaire taak is het bewaken van de inhoudelijke samenhang in het onderzoek van de 5 lectoren en de ruim 60 docent-onderzoekers en promovendi. Ik deel mijn kennis en ervaring en coach collega-lectoren in het kenniscentrum. Ik geef desgevraagd advies aan het College van Bestuur van de Hanzehogeschool, stafdiensten, deans en lectoren.

Innovatiewerkplaatsen

De kern van mijn lectoraat bestaat uit vier innovatiewerkplaatsen: health space design, healthy workplace, healthy cities i.o., campus design. Een innovatiewerkplaats is een netwerk van bedrijven, overheden en kennisinstellingen gericht op open innovatie. (Mijn lectoraten in Groningen en Den Haag werken daarbij steeds nauw samen. De vier Haagse docent-onderzoekers en een promovendus bezoeken daarvoor onder meer de Groninger lectoraatsbijeenkomsten.) De innovatiewerkplaats heeft het karakter van een 'proeftuin', waarin promovendi, docent-onderzoekers, studenten en het werkveld gezamenlijk werken aan oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken. Elke innovatiewerkplaats heeft een duidelijke focus en is gericht op continuïteit. Maar de innovatiewerkplaatsen staan niet alleen op zich, via het lectoraat en het kenniscentrum NoorderRuimte profiteert men van elkaars kennis en ervaring.

In een innovatiewerkplaats wordt gewerkt aan meerdere projecten en resultaten. Er is ruimte voor experimenteren. In onze innovatiewerkplaatsen wordt multidisciplinair onderzoek verricht met een 'grote-O' (door lectoraatsleden) en onderzoek met een 'kleine-o' (door studenten). Naast Facility Management (FM) zijn bijvoorbeeld studenten (interieur)architectuur, bouwkunde, human technology, kunsten, toegepaste psychologie en vastgoedmanagement structureel betrokken bij ons onderzoek.

2013 - heden Health Space Design

In de innovatiewerkplaats Health Space Design wordt kennis ontwikkeld en toegepast die leidt tot het ontwerp van een betere ruimtelijke omgeving in samenhang met een betere organisatie van de zorg voor patiënten, hun dierbaren en het personeel. Met de daaruit voortvloeiende kennisproducten kunnen zorginstellingen hun eigen functioneren verbeteren om daarmee de gezondheid, het gemoed en/of het gedrag van patiënten positief te beïnvloeden en op termijn de operationele kosten te verlagen.

Promovendi

- Arnout Siegelaar, Dwellings for Dementia, UMCG-RUG, geplande einddatum: 2021
- Ria Martens, Spaces and Services for Palliative Care, UMCG-RUG, 2021
- Berit Ann Roos, Ruimte voor mij, KU Leuven, 2021
- Emma Zijlstra, Hospitality in Hospitals, UMCG-RUG, 2019

Partners

CEAN consulting, 's Heeren Loo, Martin Knol Tuinontwerpen, Martini Ziekenhuis Groningen, Kwadrantgroep, Lentis, Nij Smellinghe, OZG, dVO, Sweco, UMCG, Wiegerinck architecten, Woonzorg Concept, ZuidOostZorg

Onderzoekskwaliteit

- 2019, The effect of a non-talking rule on the sound level and perception of patients in an outpatient infusion center
- 2017, Motion nature projection reduces patient's psychological anxiety during CT imaging
- 2016, Route complexity and simulated physical ageing negatively influence wayfinding

Impact

- Zichtbare aandacht voor patiënten en medewerkers (agressie, kwetsbaarheid, stress, wayfinding, werkdruk)
- Vraaggestuurde innovaties (autonomie, geluid, gedrag, natuur, privacy, waardigheid, werkdruk)
- Ecosysteem voor innovaties (samenwerken, kennisdeling via workshops, seminars, congressen)
- Jong talent verbinden aan de zorg (onderzoek en onderwijs als vehikel voor ontmoeting student-zorginstelling, bijv. afstudeerders FM, human technology, (interieur)architectuur, toegepaste psychologie, jr 2 built environment, jr 3 vastgoedlab)
- Verbeterde gezondheid en welzijn (metingen die harde feiten over lichamelijke gezondheid en de gebouwde omgeving koppelen aan beleving)

2016 - heden Healthy Workplace

In de innovatiewerkplaats Healthy Workplace wordt kennis ontwikkeld en toegepast die er voor zorgt dat mensen in hun kantooromgeving meer bewegen, beter ontspannen, vaker buiten komen en zich beter kunnen concentreren. We gebruiken ruimte en technologie om gezond gedrag te stimuleren, en onderzoeken de effecten hiervan. Denk bijvoorbeeld aan binnenklimaat, dynamisch meubilair, gamification en de indeling van de ruimte om gezond gedrag te stimuleren en te meten.

Promovendi

- Sjoukje Bos-van Dellen, Breastfeeding Facilities at Work: Impact of the Built Environment on Psychological, Physiological and Behavioural Factors, RUG, geplande einddatum: 2021
- Jan Gerard Hoendervanger, Psychological Choice in the Context of New Ways of Working, RUG, 2019

Partners

AFM, AM Real Estate, Engie, gemeente Groningen, Health2Work, Measurement, Menzis, Planon, Schäfer Shop, Tarkett Desso, UMCG, Univé, YNNO

Onderzoekskwaliteit

2018, Individual differences in satisfaction with activity-based work environments

2018, The impact of lactation room quality in facilitating the combination of breastfeeding and work

2016, Flexibility in use: Switching behaviour and satisfaction in activity-based work environments

Impact

- Zichtbare aandacht voor kantoormedewerkers (beweging, concentratie, communicatie, kolven, meubilair, privacy, stress, quantified self)
- Vraaggestuurde innovaties (gamification, groen, kwaliteit van de (kolf)ruimte, ontspanning, zelfregulering)
- Ecosysteem voor innovaties (samenwerken, kennis uitwisselen via workshops, seminars, congressen)
- Jong talent verbinden aan werkplekonderzoek (onderzoek en onderwijs als vehikel voor ontmoeting student-werkveld, bijv. afstudeerders, cohort jr 1 FM (binnenklimaat, VR), jr 3 multidisciplinaire minor)
- Verbeterde gezondheid en welzijn (metingen die harde feiten over gebouw, interieur gedrag en lichaam (kolfopbrengst, sensoren, wearables) koppelen aan beleving)

Vanaf eind 2019 Healthy Cities

De innovatiewerkplaats Healthy Cities i.o. (per 1-10-2019) en de nieuwe lector Gezonde Stad (per 1-9-2019) zijn zowel initiatief als onderdeel van het lectoraat FM. Om de gezondheid en het welbevinden van stadsbewoners te vergroten wordt geïnvesteerd in een fysieke en sociale leefomgeving die de gezondheid van bewoners beschermt en bevordert en die gezonde keuzes gemakkelijker maakt. Er wordt onderzoek gedaan naar een breed palet aan samenhangende aspecten, zoals de fysieke leefomgeving, leefstijl, gezond gedrag en gezondheid.

Partners

Gemeente Groningen, GGD, VanWonen Vastgoedontwikkeling, RIVM, UMCG

Verwachte impact

- Zichtbare aandacht voor burgers (participatie: ontwerpen voor en door stadsbewoners)
- Samen werken aan vraaggestuurde innovaties (bewonersbehoeften, gastvrije stad, gezondheidswinst, inclusiviteit, koppeling ruimte-sociaal, leefbaarheid, openbare ruimte, rookvrije generatie)
- Ecosysteem voor innovaties (samenwerken, kennis uitwisselen via workshops, seminars, congressen)
- Jong talent verbinden aan stadsonderzoek (bijv. jr 2 Built Environment, jr 3 FM - Hospitality, Toegepaste Psychologie en Vastgoedlab; afstudeerders bachelor FM, Built Environment, master Architectuur)
- Verbeterde gezondheid van bewoners. (We verwachten dat groengebieden, schone lucht, schoon water, rust, stilte, privacy en veiligheid, gezonde voeding en rookvrije ruimtes een positieve invloed hebben op gezondheid. En een omgeving die gezond bewegen stimuleert, zoals wandelen en fietsen. Kortom een stad die de ruimtelijke ontwikkeling inzet om de gezondheid en het welzijn van alle bewoners te bevorderen. Dat gaan we in de stad als proeftuin testen, en het effect daarvan op bewoners meten.)

2018 - heden Campus Design

Op de Nederlandse campussen komen dagelijks duizenden studenten, docenten, onderzoekers en ondernemers studeren, werken en ontspannen. Daarmee is de campus een latente broedplaats voor ideeën en innovatie. Deze innovatiewerkplaats heeft als doel om de kwaliteit van de gebouwen en voorzieningen op de campus te vergroten en de samenwerking tussen verschillende gebruikersgroepen te bevorderen. In deze innovatiewerkplaats staan de vragen van bedrijven en instellingen op de campus centraal.

Promovendi

- Henk Brink, The effect of indoor environmental conditions students and teachers in Dutch higher education, TU Eindhoven, geplande einddatum: 2022
- Bernadette Nooij, De sociale productie van ruimte in het hoger onderwijs, VU, 2022
- Sascha Jansz, Open Campus Design, RUG, 2021
- Herman Kok, FM in Dutch Higher Education, Wageningen Universiteit, gereed (2015)

Partners

Bedrijvenvereniging WEST, Campus Groningen, gemeente Groningen, Facilitair Bedrijf Hanzehogeschool en De Haagse Hogeschool, Framery, GOM-Facilicom, (alle) Nederlandse hogescholen en universiteiten, Triade

Onderzoekskwaliteit

2014, Facility design consequences of different employees' quality perceptions
2015, Predictors of study success from a teacher's perspective of the quality of the built environment

2011, The added value of facility management in the educational environment

Impact

- Zichtbare aandacht voor behoeften alle campus-gebruikers (leslokalen, events, gastvrijheid, geluid, interactie, levendigheid, privacy, shared facilities, stress, valorisatie, samenwerken, veiligheid, wayfinding)
- Vraaggestuurde innovaties (gebouwen en diensten om interacties tussen kennisinstellingen en bedrijven aan te jagen, betere onderwijsruimten voor betere onderwijsprestaties)
- Ecosysteem voor innovaties (samenwerken, kennis uitwisselen via workshops, seminars, congressen)
- Jong talent verbinden aan campusonderzoek (onderzoek en onderwijs als vehikel voor ontmoeting student-opdrachtgevers, gastvrijheidsonderzoek met studenten jr 1 en jr 2 FM)
- Betere campus (bewijsbaar betere gebouwde omgeving en voorzieningen, meer interactie en levendigheid, tevredener studenten, docenten-onderzoekers en bedrijven, beter gedrag)

Overig

Ik hanteer een 80-20 vuistregel (80% in innovatiewerkplaatsen, 20% daarbuiten) zodat er ook ruimte blijft voor onderzoek buiten de gebaande paden. Dat geeft onze lectoraten flexibiliteit om de diversiteit aan vragen uit de samenleving te kunnen beantwoorden en mogelijkheden voor vernieuwing en verfrissing.

Promovendi

- Martijn Vos, The Effect of the Spatial Environment on the Perception and Behaviour of Train Travellers, Universiteit Twente, geplande einddatum: 2020
- Annette van den Beemt -Tjeerdsma, Maatschappelijk vastgoedmanagement bij gemeenten, Radboud Universiteit, 2020
- Anne Staal, Procure of Green-Tech Construction Innovations by NZ Entrepreneurial Firms, Auckland University of Technology, 2019

Enkele partners

Asito, Crossrail, Efteling, Facilicom, gemeenten Aa en Hunze, Borger-Odoorn, Coevorden en Emmen, ISS Facility Services, JR East Japan, Measuremen, MTR Hong Kong, NS, ProRail, Rijksmuseum, Schiphol, Sodexo, Stadtwerke München, VFM

Onderzoekskwaliteit

2019, Measuring perceived cleanliness in service environments: Scale development and validation
2018, Into the light: effects of the presence of cleaning staff on customer experience
2018, Cleanliness unravelled: a review and integration of literature

Impact

- Zichtbare aandacht voor reizigers, schoonmakers en treinpersoneel (beleving, dagschoonmaak, gastvrijheid, reinheid), MKB in de bouw NZ, vastgoedportefeuille overheden
- Vraaggestuurde innovaties (verbeteren reinheidsbeleving, vergroten innovatie MKB-bouw NZ, meer 'grip' op maatschappelijk vastgoed)
- Ecosysteem voor innovaties (samenwerken, kennis uitwisselen via workshops, seminars, congressen)
- Jong talent verbinden aan reizigersonderzoek (bijv. onderzoek en onderwijs als vehikel voor kennisdeling, mogelijkheden om bij NS onderzoek te doen, VR-, kleur- en geuronderzoek met cohort FM-studenten), maatschappelijk vastgoedonderzoek (portfolioanalyse), ketenafhankelijkheden (best value procurement)
- Verbeterde beleving (metingen ruimtelijke interventies koppelen aan veranderingen in de beleving)